

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Թեկնածուական ատենախոսության մասին

Պետրս-Բարցումիան Անի

«Գրական միստիֆիկացում՝ ռուսական սիմվոլիզմի խնդիրները և
մարմնավորումը գրականության մեջ» թեմայով

Պետրս-Բարցումիանի ատենախոսության թեման դասվում է հատկապես բարդերի շարքին, քանի որ «գրական միստիֆիկացում» հասկացության հետ կապված է կատեգորիաների և հասկացությունների մի ամբողջ կծիկ՝ հիմնված հեղինակի և նրա տեքստի միջև հիմնարար հարաբերությունների բնույթի վրա: «Հեղինակ» բառը ենթադրում է «իր» ստացական դերանունը: Մինչդեռ գրական ստեղծագործության խաղային բնույթը երբեմն առաջացնում է «խաբուսիկ» վերաբերմունք, երբ հեղինակը հաճախ ձևացնում է, թե պարզապես գրագիր է, արտագրող կամ ուրիշի կողմից ստեղծված տեքստի հրատարակիչ: Գրական միստիֆիկացման խնդրին նվիրված լուրջ ուսումնասիրությունները բացահայտում են այդ կապերը և դրանց բարդության աստիճանը: Այնուամենայնիվ, այս թեմայով աշխատանքներն այնքան էլ շատ չեն, միևնույն ժամանակ ոչ մի ուսումնասիրություն չի կարող հասնել բավարար ամբողջականության և դիտարկման ճշգրտության: Գեղարվեստական գրականության զարգացման հետ մեկտեղ անխուսափելիորեն մեծանում է նրա այսպես կոչված «միստիֆիկացնող» ներուժը: Այստեղ ասված ամեն ինչը հանգեցնում է միանշանակ պնդմանը, որ Պետրս-Բարցումիանի ներկա ատենախոսության թեման անկասկած արդիական է:

Արդեն աշխատության վերնագրում հստակեցված է նրա կառուցման երկմասը՝ առաջին մասը՝ ամենաընդգրկունը թե՛ գիտական աղբյուրներում, թե՛ բուն գրական նյութում: Այստեղ հնարավոր չէ չնկատել ատենախոսության հեղինակի գովելի ցանկությունը՝ քննարկման շրջանակում ներառել ռուսալեզու և հայալեզու գիտական աղբյուրների առավելագույն հնարավոր քանակությունը, բայց նաև առաջատար օտար լեզուներով հետազոտությունների գրեթե սպառիչ ծավալը: Անշուշտ, նրան դրդել են խնդիրների լայն շրջանակը և քննարկման

ասպեկտները:

Վերևում արդեն նշել ենք, որ այնպիսի երևույթի ըմբռնման տեսական ասպեկտները, ինչպիսին է գրական միստիֆիկացիան, հազիվ թե հնարավոր են սպառիչ ամբողջականությամբ, բայց այն, ինչ մենք տեսնում ենք Պետրոս-Բարցումիանի ատենախոսության առաջին գլխում, ցույց է տալիս այդ ամբողջականությանը հասնելու չափազանց ինտենսիվ փորձը: Այս առումով ես կցանկանայի նշել ատենախոսության հեղինակի գովելի ցանկությունը նյութը դիտարկելու ոչ միայն աշխատանքի երկրորդ մասի վրա, որը ներառում է հասկացությունների և խնդիրների շատ ավելի նեղ շրջանակ, այլ որպես հատված, որն ինքնին տեսական առումով ունի ինքնաբավ նշանակություն:

Ատենախոսության երկրորդ գլուխը, տեսական առումով, բնականաբար, հենվում է աշխատանքի առաջին մասում արդեն ստեղծված ամուր տեսական հիմքի վրա: Այնուամենայնիվ, նյութի յուրահատկությունը և միստիֆիկացման երկու քիչ ուսումնասիրված դեպքերը ցույց տալու խնդիրը՝ օրգանական կապի մեջ են ուսական սիմվոլիզմի առանձնահատկությունների հետ, իրավացիորեն խրախուսում են ատենախոսության հեղինակին համատեղել տեսական ասպեկտները կոնկրետ նյութի պատմական և պատմական-տեսական դիտարկման հետ, ելնելով գրական տեքստերի կառուցվածքային վերլուծությունից: Որպես քննարկման նյութ՝ Պետրոս-Բարցումիանն ընտրել է «Տունը տանձի ծառի տակ»՝ որպես Ելիզավետա Վասիլևայի կեղծ-չինարեն կեղծ թարգմանությունը՝ սինուլոգ Յուլիան Շուցկու հետ համագործակցությամբ, ինչպես նաև աննկատ անձնավորության ստեղծագործություն՝ Ռուսական Արժաթ դարածշրջանի ականավոր գործիչների՝ Սամուիլ Կիսինի ֆոնին-, ով որոշել է հրատարակել մի շարք ստեղծագործություններ Ալեքսանդր Բեկլեմիշևի անունով: Այս գլխում ուշադրություն է իր վրա հրավիրվում ատենախոսության հեղինակի փորձը՝ առաջին դեպքում, ուշադրությունը կենտրոնացնելու «Տանձի ծառի տակ գտնվող տան» «ոճական» ադեկվատության վրա, իսկ երկրորդում՝ պայքարի ասպեկտի վրա իրական հեղինակի՝ Կիսինի և հորինված Բեկլեմիշևի միջև:

Կցանկանայի հատկապես նշել աշխատանքի վերջին մասը: Այն վերնագրված է «Եզրակացություն» և ներկայացնում է դրույթների

տրամաբանորեն հետևողական մի շարք, որոնք ամբողջական պատկերացում են տալիս Պետրոս-Բարցումիանի աշխատության գիտական նորության մասին:

Ատենախոսության բովանդակության հետ կապված հիմնարար մեկնաբանություններ չունեն: Կցանկանայի, որ աշխատանքը ավելի կոնկրետ ցույց տա, թե ինչ տեղ է զբաղեցնում Ա.Ս. Ինքը՝ Բելկինը, որպես սովորական կեղծ-հեղինակային պատմություններ, ինչպես նաև յուրաքանչյուր առանձին պատմության հինգ անանուն հեղինակներ):

Անի Պետրոս-Բարցումիանիի ատենախոսությունը գրվել է պատշաճ գիտական մակարդակով, և դրա հեղինակը, անկասկած, արժանի է բանասիրական գիտությունների թեկնածուի պահանջված գիտական կոչմանը:

Բանասիրական գիտությունների

թեկնածու, դոցենտ

Վ. Ս. Նավասարյան

Գրպ. Վ. Ս. Նավասարյանի պրոֆեսորական կազմակերպության
հաստատում էմ

Գրպ. Վ. Ս. Նավասարյանի

Վ. Նավասարյանի

